

YMPÄRISTÖ

Merkittävä EU-rahoitus Suomen vesien tilan parantamiseksi – Mukana Laihian joki

Suomen vesistöt saavat historiallisen panostuksen – lähes 28 miljoonan euron ACWA LIFE -hanke käynnistyy tammikuussa 2026 ja parantaa vesien tilaa kahdeksan vuoden ajan. Hanke kokoaa yhteen maanomistajat, järjestöt, tutkijat ja viranomaiset kehittämään vesienhoitoa vii-dellä mallialueella, joihin kuuluu myös Laihian joki.

”Hienoa, että saamme ko-tiutettua EU-rahoitusta ve-siemme tilan parantamiseksi! Valuma-alueen laajuinen suunnittelu ja toimet sekä laaja yhteistyö on hyvä lähtökohta rehevö-itymisen taittamiseksi”, sanoo ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala.

Hankkeen rahoituksesta 16,6 miljoonaa euroa tulee EU:n LI-FE-ohjelmasta. ACWA LIFE on yksi Suomen vesienhoidon his-torian merkittävimmistä hank-keista.

Kokonaisvaltaista lähesty-

mistapaa koko valuma-alueel-le

Hankkeessa siirrytään pe-rinteisestä paikalliskunnos-tuksista laajaan valuma-alue-en suunnitte-luun. Tämä tarkoittaa, että vesistöjen tilaa parannetaan huomioimalla koko valuma-alue – maatalous, metsätalous, hulevedet, asutus ja teollisuus.

”Vesistöjen kunto heijastaa koko valuma-alueen tilaa”, mi-nisteri Multala korostaa.

Ilmastonmuutos tekee vesi-töjen hoidosta entistä tärke-ämpää. Äärimmäiset sääilmiöt kuten rankkasateet ja kuivuus pahentavat rehevöitymistä.

Mallialueita ympäri Suomea

Hankkeessa on viisi demon-straatioaluetta, jotka edustavat erilaisia ympäristöolosuhteita:

- Porvoonjoen valu-
- Mynälahden valu-
- Laihianjoen valu-
- Temmesjoen valu-

ma-alue

- Virtasalmi-Joroinen kalatalousalue

Näillä alueilla toteutetaan konkreettisia toimenpiteitä, jot-ka toimivat malleina koko Suo-meen. Toimet ovat maanomis-tajille vapaaehtoisia ja räätälöity

heidän tarpeidensa mukaan.

Laaja yhteistyö eri toimijoi-den kanssa

Hanketta koordinoi Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus, ja siihen osallistuu laaja kumppa-ni-verkosto ministeriöistä tutki-muslaitoksiin ja ympäristöjärje-stöihin.

Hankkeessa kehitetään uusia suunnittelutyökaluja, tuotetaan tietoa organisesta kuormituk-ses-ta ja levitetään parhaita käy-täntöjä. Erityisenä innovaationa hankkeessa pilotoidaan vaikut-ta-vuusperusteista rahoitusta ja pyritään houkuttelemaan yksi-tyistä rahoitusta vesienhoitoon.

ACWA LIFE -hankkeen odot-etaan tuovan pysyviä parannuk-sia Suomen vesistöjen tilaan ja luovaan uudenlaista yhteistyö-mallin vesien hoidossa

Lähde: Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus | NTM-centralen i Södra Österbotten

WAASAN
PÄIVÄLEHTI
Nro 47, Sunnuntai,
23 marraskuuta,
2025
ISSN 2954-243X

WAASAN
PÄIVÄLEHTI

VAASAN SÄHKÖ

Vaasan Sähkö: Liikevaihto laski säiden takia

Vaasan Sähkö -konsernin liikevaihto laski tammi-syys-kuun aikana 4,6 prosenttia edellisvuo-desta. Liikevaihto oli 132,9 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 139,3 miljoonaa. Las-kun taustalla olivat alkuvuoden

leuto sää ja matalammat sähkömarkkinahinnat.

The Group’s operating profit for the first three quarters was EUR 20.6 million, which is lower than the previo-us year’s EUR 28.6 million. However, the equity ratio rose slightly to 53.6 per cent.

”So far, the year has been strong in terms of results compared to 2024, also taking into account lower electricity market prices,” says CEO Stefan Damlin.

Vaasan Sähkö will continue to make investments that support the green transition. By the end of September, invest-ments amounted to EUR 13.8 million. The company has just completed its new strategy, which emphasizes a compre-hensive review of the energy system.

”In the energy system of the future, energy will be trans-ferred not only as electricity and heat, but also in the form of hydrogen. Therefore, it is increasingly important to look at things at the system level,”

Damlin comments.

In October, the EU switched to quarter-hour electricity pric-ing, which is also reflected in Vaasan Sähkö’s exchange electricity pricing from No-venber onwards. However, Damlin assures that ex-change electricity customers do not need to monitor their consumption at such short in-tervals.

”Smart home automation can also make everyday life easier for detached house re-sidents,” Damlin advises.

According to the company, the current product offering has found its target groups well, and customers are even-ly divided into different types of electricity contracts.

Source: Vaasan Sähkö

ETELÄ-POHJANMAAN
HYVINVOINTIALUE

Hyvinvointialue vähentää 265 henkilötyövuotta

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue on päättänyt yt-menettelyn tuloksista, joissa kärki-hankkeiden ja toiminnan uudelleen-järjestelyn myötä vähennetään 265 henkilötyövuot-ta. Päätös koskee koko aluetta, ja sen tavoitteena on säästää noin 15 miljoonaa euroa.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen hallitus on vahvis-tanut alueella käytyjen yt-neuvottelujen tulokset. Päätök-sen myötä henkilöstömäärää vähennetään 265 henkilöty-övuod-den verran. Toimenpide on osa alueen taloudellisen tasapainon saavuttamiseksi laadittua sääs-tösuunnitel-maa.

Vähennykset toteutuvat ensisijaisesti siten, että avoi-met työpaikat jätetään täyttämättä, irtisa-nomisia pyri-tään välttämään mahdollisimman pitkälle. Alue korostaa, että tavoitteena on hoi-taa irtisanomiset luontevimmin keinoin, kuten vuosilomautusten ja eläkehakemusten kautta. Yt-menettely on kohdistunut kaikkiin aluen toim-intoihin, mukaan lukien sosiaali- ja terveys-palvelut, pe-lastuslaitos sekä sote-tuki- ja kehittämis-toiminto.

Säästötavoite 15 miljoonaa euroa

Päätöksen taustalla vaikuttaa alueen tiukka taloudellinen tilanne. Vähennysten ja muiden toi-menpiteiden avulla pyritään säästämään noin 15 miljoonaa euroa. Alueen johto perustelee leikkauksia tarpeella varmistaa sote-pal-velujen kestävyys tulevaisuudessa.

”Päätös on vaikea, mutta välttämätön varmistamaan pe-rusterveydenhuollon ja erikoissaira-an-hoidon riittävyys myös tulevaisuudessa. Toteutustapoja on pohdittu erittä-in huolellisesti, ja pyrimme minimoimaan henkilöstöön kohdistuvat negatiiviset vaikutukset”, aluejohtaja kertoo tiedotteessa.

Palveluvaikutukset arvioidaan tarkkaan

Hyvinvointialue vakuuttaa, että palveluiden vaikutuksia seura-taan tarkasti. Päätökseen sisältyy useita kärkihankkeita, joilla pyritään tehostamaan toimintaa ja kehittämään palveluja uudel-la tavalla. Näihin kuuluvat muun muassa digitaalisten palvelui-den edistäminen, sähköisen asi-oinnin lisääminen sekä erilaisten yhteistyö- ja kumppanuusmallien kehittäminen.

Tästä huolimatta leikkaukset herättävät huolta palvelujen laadun ja saatavuuden heikkenemi-sestä. Henkilöstöä koskevat vähennykset ovat merkittäviä, ja niiden todelliset vaikutukset käy-tännön työhön ja asiakaspalveluun käyvät ilmi vasta toteu-tuksen myötä.

Päätös on osa laajempia säästötoimia, joita useat hyvinvoin-tialueet ovat joutuneet tekemään taloudellisen tilanteen kiri-styttyä. Etelä-Pohjanmaan vähennykset heijastavat koko maassa nähtyä haastetta sote-palvelujen rahoituksessa.

Tiedotteen mukaan henkilöstöille järjestetään tietotilaisuu-det, joissa he saavat lisätietoa pää-töksen vaikutuksista omiin työrooleihinsa.

Viikon kuva:

Ministeri Sanni Grahn-Laasonen puhumassa lähisuhdeväkivallan uhrien muistotilaisuudessa tiistaina Helsingissä.

JOULUKONSERTTI

Saara Aalto Vaasan kirkossa: Enkeleitä-joulukonsertti tuo taianomaista tunnelmaa

Suosikkilaulaja Saara Aalto tuo enkelimäisen äänensä ja taianomaisen joulukonserttinsa Vaasan kirkkoon marraskuun 28. päivänä 2025. Enkeleitä – Joulukonsertit kiertävät tänä vuonna kahdessa-toista valitussa kaupungis-sa, ja Vaasassa on yksi onnekaista isännöijistä.

Viime jouluna yli 7000 katso-jaa ehti nähdä erittäin suos-itun konserttisarjan, joka palaa nyt entistä upeampana. Ohjelmistona on hienoim-pien joululaulujen sarja Suo-mesta ja maailmalta, jotka Saaran ja hänen huippumuu-sikoidensa tulkitsemina nos-tattavat varmasti jouluhengen pintaan. Konsertti alkaa klo 19.00. Saara Aalto on tuttu suomalai-sille monista laulukilpailuis-

ta, kuten Talent Suomesta, The Voi-ce of Finlandista ja Uuden Musiikin Kilpailusta. Hän nousi kansainväliseen tietoisuuteen si-joitтуessaan toiseksi Ison-Britannian The X Factor -kilpailussa vuonna 2016. Aalto edusti Suomea Euroviisuissa 2018 kappaleel-la ”Monsters” ja on uransa ai-kana julkaissut kuusi stu-dio-albumia. Älä missaa tilaisuutta nähdä Saara Aalto vieraillemassa

Vaasan kirkon upeissa tiloi-sa – saat-taisi olla täydellinen alku joululle!

LIPUT JA LISÄTIEDOT

Konsertti: Enkeleitä – Joulu-konsertti

Esittäjä: Saara Aalto

Päivämäärä: 28.11.2025 klo 19:00

Paikka: Vaasan kirkko

Liput: alk. 38 €

KUVA: Ville Paul Paasimaa, Creative Commons Attribu-tion-Share Alike 3.0

STUNDARS

Joulumarkkinat Stundarsissa

Nyt on vihdoin aika! Lauantaina 30. marraskuu-ta avaamme adventtikauden Stundarin ihanalla joulumarkkinalla. Kello 10–15 välillä koko per-hettä odottaa todellinen joulupäivä.

Markkinat tarjoavat runsaan valikoiman kaikkea jouluun liittyvää. Täältä voit ostaa paikallisia tuotteita, ko-titekoisia herkuja ja ainutlaatuisia käsitöitä – täydellisiä tilaisuuksia löytää hienoimmat joululahjat. Eikä kenen-kään tarvitse olla nälkäinen: kahvila tarjoilee kahvia, ja niille, jotka kaipaavat jotain kuumaa, tarjolla on barbe-cue-makkaroita. Älä unohda pistäytyä kauppaan ja ottaa mukaan yksi Stundarin suosituista hillopossuista – todel-linen suosikki!

Stundarin joulumarkkinat ovat monille rakastettu pe-rinne, eikä ole vaikea ymmärtää miksi. Täältä löydät pi-parkakkujen ja glögin tuoksut, joulumusiikin äänen ja kauniiden käsitöiden meren. Se on paikka päästä joulu-tunnelmaan.

Tervetuloa luomaan upeita muistoja Stundarin joulu-markkinoille – nähdään 30. marraskuuta!

Joulukävely 17.12

Pääse todelliseen jouluunelmaan! Tiistaina 17. joulukuuta klo 18:00–19:30 Stundars kutsuu sinut unohtumattomalle joulukävelylle juhla-vas-ti valaistussa museokylässä.

Ta med din egen lykta och lät dig förtrollas av en magisk kväll där ljuset från lyktor och mar-schaller leder din väg. Vandra längs den upplysta stigen genom museiområdet, på jakt efter gömda tomtar, och utforska de historiska byggnaderna fritt. Be-sök den mysiga lanthandeln, känn julandan i bondstugan där husfader läser ur julevangeliet på olika språk, och stig in i smed-jans stuga där doften av nybakade pepparkakor välkomnar dig – kanske med en liten smakbit att njuta av.

Detta är en unik chans att uppleva historisk julstämning i ett vackert, ljusfyllt miljö. Passa på – inträdet är fritt för alla!

PÄÄKIRJOITUS

Taide auttaa stressiin

Sivu 2

TÄNÄÄN

PÄÄKIRJOITUS

Oletko stressaantunut? Käy taidenäyttelyssä!

Nopeatempoisessa maailmassamme stressi on monille meistä tullut yhteiseksi kumppaniksi. Olipa kyse työn paineesta, perhevastuista tai teknologian jatkuvasta kuhinasta, tehokkaiden rentoutumistapojen löytäminen on ratkaisevan tärkeää. Taidemaailmassa on yllättävän voimakas ratkaisu. Viimeaikaiset tutkimukset ovat osoittaneet, että taidenäyttelyiden vierailu voi merkittävästi vähentää stressiä ja parantaa yleistä hyvinvointia.

Lokakuun lopussa 2025 julkaistu urauurtava tutkimus valaisee alkuperäisten taideteosten fysiologisia vaikutuksia. Tulokset osoittavat, että taiteeseen osallistuminen voi tuoda välittömiä ja mitattavia hyötyjä kehollemme. Tässä on joitakin keskeisiä oivalluksia tutkimuksesta:

Stressin vähentäminen: Osallistujat, jotka näkivät tunnettujen taiteilijoiden, kuten Manetin, Van Goghin ja Gauguinin, alkuperäisiä teoksia, kokivat merkittävän 22 %:n laskun kortisolitasoissa, joka on stressin pääasiallinen aiheuttaja. Tämä viittaa siihen, että pelkkä alkuperäisen taiteen läsnäolo voi auttaa rauhoittamaan mieltämme ja kehoamme.

Sydänterveys: Tutkimuksessa havaittiin myös, että taiteen katsominen edistää dynaamisempaa sydämen toimintaa. Tämä tarkoittaa, että taide ei ainoastaan kosketa tunteitamme, vaan vaikuttaa myös myönteisesti fyysiseen terveyteemme edistämällä rauhallisempia sydämen rytmejä.

Immuunijärjestelmän vahvistaminen: Taiteeseen osallistuminen on yhdistetty parantuneeseen immuunitoimintaan. Tämä on erityisen tärkeää, kun navigoimme influenssa- ja influenssakausien keskellä, tehden taiteesta miellyttävän tavan parantaa terveyttämme.

Emotionaalinen sitoutuminen: Alkuperäisten teosten herättämä tunnekiinnostuminen voi johtaa syvempään yhteyteen taideteoksiin ja vahvistaa stressiä lievittäviä vaikutuksia. Kyse ei ole pelkästään katsomisesta; Kyse on tuntemisesta ja kokemisesta.

Joten seuraavan kerran kun tunnet olosi ylikuormittuneeksi, harkitse paikallisen taidegallerian tai museon vierailua. Sukella alkuperäisen taiteen kauneuteen ja anna kokemuksen huuhtoa ylitsesi. Et ainoastaan nauti kulttuuriretkestä, vaan teet myös ihmeitä henkisellet ja fyysiselle terveydellesi. Taide on voimakas tapa lievittää stressiä, ja se odottaa sinua tutkittavaksi!

Lähde: Worrell, C., Kirkpatrick, M., Ribeiro Perez, C., Fortuna, P., Bumbra, L., Bradnock, L., & Woods, A. J. (2025). The Physiological Impact of Viewing Original Artworks vs. Reprints: A Comparative Study.

Photo Supplement

Waasan Päivälehti

Photo Supplement

Wasa Dagblad Wasa Daily

van Gogh style oil paintings

made by AI

Photo Supplement - bpress.obvh

MUSTASAARI

Hitachi Energy rakentaa aurinkopaneelivoimala Mustasaaren tehtaaseen

Hitachi Energy panostaa vihreään energiaan asentamalla uuteen Mustasaaren tehtaaseen yhden megawatin aurinkovoimalan. 2414 aurinkopaneelia tuottavat tulevaisuudessa sähköä yrityksen omaan käyttöön.

Aurinkovoimala on osa historiallista 170 miljoonan euron investointia, jolla rakennetaan yli 40 000 neliömetrin Hitachi Energy Park -tuotanto- ja teknologiakeskus. Alue

valmistuu alkuvuonna 2027 ja kaksinkertaistaa muuntajien tuotantokapasiteetin. ”Uusi keskuksemme on itsessään erittäin merkittävä vihreän energiasiirtymän panostus. Kehitämme ja tuotamme juuri niitä teknologioita, joilla hiilineutraali energiatulevaisuus rakennetaan”, sanoo toimitusjohtaja Matti Vaattovaara Hitachi Energy Finlandista.

Aurinkopaneelit tuottavat 1,19 gigawattituntia sähköä vuodessa, mikä vastaa noin 66 omakotitalon vuosikulu-

tusta. Voimala kattaa noin 10 prosenttia tehtaan sähkön tarpeesta ja vähentää hiilidioksidipäästöjä 135 tonnia vuodessa.

Sähköntuotannon lisäksi uusi tehdas hyödyntää energiatehokkuuden parantamiseksi maalämpöä ja hukkalämmön talteenottoa. Kaikki Hitachi Energyn käyttämä sähkö Suomessa on jo nyt tuotettu uusiutuvilla energialähteillä.

Investointi tuo Mustasaareen 200 uutta työpaikkaa ja vahvistaa Suomen sähkönhuoltovarmuutta. Tehdas keskittyy suurten muuntajien tuotantoon, jotka ovat välttämättömiä vihreän energiasiirtymän ja sähköistymisen kannalta.

KUVA: Hitachi Energy Park on Hitachi Energyn 170 miljoonan euron investointi yli 40 000 neliömetrin tuotanto- ja teknologiakeskukseen Vaasan-seudulle Mustasaareen. Hitachi Energy rekrytoi investoinnin myötä 200 uutta tekijää. Kuva: Granlund Arkitehdit

riippuvainen maksu Aiemmassa seitsemän luokan jaossa siirrytään käyttämään rakennusrekisterin tietoja ensisijaisena perusteena asema-kaavan sijaan.

Korotusten taustalla ovat hulevesijärjestelmän kasvavat kunnossapitotarpeet. Ilmastomuutoksen aiheuttamat runsaat sateet ja hulevesitulvat vaativat entistä enemmän investointeja ja ylläpitotoimia.

VAASA

Hulevesimaksut nousevat vuodenvaihteessa

Vaasan kaupungin hulevesimaksut nousevat vuodenvaihteessa, ja muutokset tulevat voimaan 1.1.2026. Korotukset johtuvat kasvaneista kustannuksista ja pyrkivät samalla selkeyttämään maksujärjestelmää asukkaille.

Keskimäärin hulevesimaksut nousevat 5–20 prosenttia, mutta osalla kiinteistöistä maksu voi myös laskea. Suurimpien kiinteistöjen maksukatto nousee 2 200 euroon nykyisestä 2 000 eurosta.

Maksujärjestelmää yksinkertaistetaan luokittelemalla kiinteistöt jatkossa kolmeen ryhmään: Omakotitalot: 42 euroa (nykyisin 25–40 euroa) Paritalot: 84 euroa (nykyisin 45–90 euroa) Muut kiinteistöt: pinta-alasta

TILASTOKESKUS

Lokakuussa hinnat halpenivat – inflaatio negatiivinen

Suomessa tapahtui harvinainen tilanne lokakuussa: kuluttajahinnat laskivat ja inflaatio oli negatiivista. Tilastokeskuksen mukaan vuositasolla hinnat olivat 0,3 prosenttia alempia kuin vuosi sitten.

Hintojen lasku johtuu erityisesti

jen odotukset. Kuluttajien ostovoima saa näin pienen helpotuksen, mutta taloustieteilijöiden mukaan tilanne voi olla tilapäinen. He muistuttavat, että negatiivinen inflaatio ei välttämättä kestä pitkään, ja hintakehitys voi kääntyä nopeastikin maailmanpolitiikan ja energiamarkkinoiden muutosten myötä.

Tämä on ensimmäinen kerta vuoden 2020 alkuun, kun inflaatio on Suomessa ollut negatiivista. Tilanne tuo hetkelistä helpotusta kotitalouksien budjetteihin, mutta talouden heikentymisen voi osoittautua hankalaksi pitkällä aikavälillä. Negatiivinen inflaatio eli deflaatio ei ole taloudelle kovin hyödyllinen ilmiö.

LÄÄKETEOLLISUUS

Orionin eturauhaslääke maailmanmenestys

Orionin ja saksalaisen Bayerin yhdessä kehittämä eturauhas-syöpälääke myytiin vuonna 2024 maailmanlaajuisesti yli miljardilla eurolla. Eturauhas-syöpä on maailman toiseksi yleisin syöpä-muoto miehillä.

”Orion kasvaa vahvasti suomalaisena vientiyrityksenä – investointiemme ja innovaatioidemme ansiosta viemme huippuluokan lääketieteellistä osaamista maailmalle”, sanoo Orionin toimitusjohtaja Liisa Hurme.

Perinteikäs, vuonna 1917 perustettu lääkeyhtiö työllistää yli 4000 henkilöä, joista suurin osa Suomessa. Viime vuonna 78 prosenttia Orionin liikevaihdosta tuli Suomen ulkopuolelta, ja yhtiö investoi tutkimukseen ja tuotekehitykseen noin 180 miljoonaa euroa.

Presidentin kansainvälistymispalkinto myönnetään vuosittain tunnustuksena kansainvälisesti menestyville suomalaisyrityksille. Orionin menestys korostaa suomalaisen lääketieteellisen vahvuutta ja osaamista maailmanmarkkinoilla.

Kuva: Emmi Syrjäniemi / Tasavallan presidentin kanslia

VAASA

Vaasan uimavesien laatu paranemassa

Vaasan kaupungin toimenpiteet uimavesien parantamiseksi alkavat näkyä tuloksissa. Terveystensuojeluviranomaisen raportin mukaan Hietasaaren ja Kustaanlinnan uimarantojen veden-laatuluokitukset nousevat ensi vuodelle. Hietasaari nousee huonosta tyydyttävään luokkaan ja Kustaanlinna tyydytti-

ävistä hyvään. Ahvensaaren laatu pysyy kuitenkin huonona kolmatta vuotta peräkkäin.

Mansikkasaaren vesi säilyy hyvänä ja Strömsön erinomaisena. Jos uimaveden laatu luokitellaan huonoksi viitenä peräkkäisenä vuonna, on uimarannalle asetettava pysyvä uimakielto.

Parantuneet tulokset johtuvat kaupungin aktiivisista

VAASA

Vaasan elinvoima nousussa: Maa- ja yhdyskuntasuunnittelun asiantuntijoiden alueelli-nen tutkimus 2025 paljastaa vahvan kehityksen

WSP Finlandin tuore Alueiden tutkimus 2025 tarjoaa valaisevan katsauksen kuntien elinvoimaan laajalla vertailulla, jossa hyödynnetään 21 indikaattoria kolmessa temaattisessa ulottuvuudessa: inhimillisen pääoman, tuottavuus ja talous sekä vihreä rakennemuutos.

Tämä artikkeli analysoi erityisesti Vaasan seudun – ja sitä ympäröivien kuntien kuten Mustasaaren, Laihian, Maalahden ja Kaskisten – tuloksia ja vahvuuksia sekä niitä kehitysuuhteita, joita tutkimus nostaa esiin.

- Yleiskuva:** Vaasan seutu vahvassa nousussa
 - Vaasan seutu sijoittuu viidenneksi Suomen elinvoimaisimpien kaupunkiseutujen joukossa, heti suurimpien metropolialueiden, kuten Helsingin, Tampereen ja Tu-ru-n, jälkeen.
 - Kuntatasolla Vaasa on tutkimuksessa sijoittunut sijalle 24, kun taas sen lähikunta Mustasaari on sijalla 30.
 - Tämä edustaa huomattavaa parannusta Vaasan elinvoimassa: Ilkka-Pohjalaisen mukaan Vaasa on kohohtanut osakkeitaan elinvoimallistassa ja ”ohittanut Mustasaaren” sijoituksissa.
- Mitkä tekijät vauhdittavat Vaasan seudun elinvoimaa?**
 - WSP:n raportti nostaa esiin useita tekijöitä, jotka selittävät Vaasan seudun myönteistä kehitystä:
 - a) Nettomuutto ja muuttajapotentiaali
 - Yksi merkittävimmistä ajureista on positiivinen nettomuutto: Vaasan seudulle muuttaa ihmisiä enemmän kuin sieltä muuttaa pois, mikä kasvattaa asukaslukua ja tuo uutta työvoimaa.
 - Tämä vetovoima ei perustu vain paikallisiin tekijöihin, vaan Vaasa houkuttelee muuttajia myös siksi, että se tarjoaa yhdistelmän terveyttä, koulutusmahdollisuuksia ja korkeasta-asteen ty-
 - b) Inhimillinen pääoma ja osaaminen
 - Vaasa hyötyy korkeasta koulutustasosta: korkeasti koulutettujen osuus on raportin mukaan vertailukaupungin tasolla, mikä luo vahvaa inhimillistä pääomaa.
 - Korkeasta-asteen koulutuksen ja tutkimuspaikkojen määrä lisää alueen vetovoimaa opiskelijoille, joiden odotetaan jäävän osaksi paikallista työmarkkinaa.
 - c) Yritystoiminta ja tuottavuus
 - Teollisuus on Vaasan talouden selkäranka: Ilkka-Pohjalaisen mukaan teollisuuden osuus työpaikoista on huomattava, mikä tukee alueen tuottavuutta ja taloudellista resilienssiä.
 - Yritystoiminnan monipuolisuus – teollisuuden lisäksi palvelut ja tutkimus – luo pohjan sekä nykyiselle kasvulle että pitkän aikavälin kehitykselle.
 - d) Vihreä rakennemuutos
 - Vaasa erottuu edukseen vihreän siirtymän indikaattoreissa: raportin mukaan vihreät investoinnit ovat merkittäviä ja sähkö- / hybridiajoneuvojen osuus rekisteröidyissä kasvaa.
 - Tämä linjaus tukee sekä ilmastotavoitteita että pitkän aikavälin vetovoimaisuutta: raportin mukaan vihreät investoinnit ovat merkittäviä ja sähkö- / hybridiajoneuvojen osuus rekisteröidyissä kasvaa.

öpaikkoja. Ilkka-Pohjalaisen mukaan erityisesti korkeasti koulutettujen osuus väestöstä on vahva kilpailuetu.

Korkeasta-asteen koulutuksen ja tutkimuspaikkojen määrä lisää alueen vetovoimaa opiskelijoille, joiden odotetaan jäävän osaksi paikallista työmarkkinaa.

Teollisuus on Vaasan talouden selkäranka: Ilkka-Pohjalaisen mukaan teollisuuden osuus työpaikoista on huomattava, mikä tukee alueen tuottavuutta ja taloudellista resilienssiä.

Yritystoiminnan monipuolisuus – teollisuuden lisäksi palvelut ja tutkimus – luo pohjan sekä nykyiselle kasvulle että pitkän aikavälin kehitykselle.

Vaasan seudun elinvoimaisuus ei ole vain Vaasan kaupunkitekijä, vaan laajemmassa mittakaavassa se muodostaa vahvan kokonaisuuden yhdessä seudun kuntien kanssa.

- Mustasaari: Kuntana se on WSP-tutkimuksessa sijoittunut Vaasan jälkeen, mutta sen osa elinvoimaisuudessa heijastaa Vaasan vetovoimaa ja integroituneita työ- ja asuinmarkkinoita.
- Laihia, Maalahti ja

toimenpiteistä. ”Hanhipatrulli koirineen on vähentänyt hanhien ulostetta rannoilla, ja rantojen siisteys on parantunut selvästi”, kertoo terveysinsinööri Maarit Kantola.

Bakteerien alkuperää tutkittiin tarkemmin kesällä 2025. Hulevesien bakteeripitoisuudet olivat moninkertaisia verrattuna muihin vesinäytteisiin. ”Osa uimarantojen bakteereista saattaa olla peräisin sadevesien mukana tulevasta epäpuhtauksista”, Kantola todetaa.

Toimenpiteitä jatketaan vauhdilla ensi kesänä. Ahvensaaren ja Kustaanlinnan seurantaa tihen-netään, ja Hietalahden hulevesien viivytysaltaan suunnittelua edistetään. Hanhien karkotusta jatketaan viidellä uimarannalla koirien avulla.

Vaasan kaupunki jatkaa työtään puhtaiden uimavesien eteen, jotta kaupunkilaiset voisivat nauttia turvallisesta uimisesta lähipuistojen rannoilla.

Lähde: Vaasa.fi Kuva: Hietasaaren uimarantaveden luokitus nousee huonosta tyydyttäväksi. Kuva: Vaasan kaupunki

ATENEUM

Vuoden 2026 näyttelyt ovat Eero Nelimarkka, Arcana Borealis ja Elga Sesemann

Ateneumin taidemuseon kolmannen kerroksen näyttelyt vuonna 2026 ovat maaliskuu-sa avautuva Eero Nelimarkka ja lokakuussa avautuva Arcana Borealis – pohjoisen naiset ja esoteerisuus. Lisäksi ensimmäisessä kerroksessa avataan elokuussa uusi näyttelysarja ja Modernit klassikot, jonka ensimmäisenä taiteilijana nähdään Elga Sesemann. Toisessa kerroksessa on esillä kokoelmanäyttely Ajan kysymys. Näyttely Gallen-Kallela, Klimt & Wien on avoinna 1.2.2026 asti.

Eero Nelimarkka 13.3.–13.9.2026
Eero Nelimarkan (1891–1977)

TILASTOKESKUS

Luotettavat tiedot jo 160 vuotta – suomalaisen tilastotoiminnan tarina paljastaa yllättäviä faktoja

Suomen tilastotoiminta juhlii nyt 160 vuoden taivalta, ja tarina alkoi yllättävän vaatimattomasti – ensimmäisenä virallisena tilastona julkaistiin vuonna 1865 ”Suomenmaan väestötillasto”, joka paljasti maassa asuvan 1,8 miljoonaa ihmistä.

Tilastokeskus on nyt julkaistanut uuden historiateoksen, joka nostaa esille mielenkiintoisia hetkiä suomalaisen

tilastotiedon historiasta. Kirjassa paljastuu, miten tilastot ovat kuvastaneet yhteiskunnan muutosta esimerkiksi seuraavasti: Ensimmäisessä väestölaskennassa 1865 maassa oli vain 12 kaupunkia. Vielä 1900-luvun alussa yli 70 % suomalaisista työskenteli maataloudessa – tänään vastaava osuus on alle 2 %. Osuus maatalousyössä oli suurinpiirtein sama kuin nykyisessä Etiopiassa. ”Tilastoinnin alkuvaiheessa keskeisenä tehtävänä oli kartoittaa maan taloudellisia

siä. Teoksissa on jotain selittämätöntä, jonka läsnäolon katsoja voi vain aavistaa.

Kokonaisuus on ensimmäinen museossa nähtävä näyttely, joka esittelee laajasti taiteilijan ko-ko uran. Maalausten lisäksi esillä on myös pieni määrä piirustuksia sekä valokuvia Nelimarkan elämästä. Kansalliskallerialian kokoelmaan kuuluvien teosten lisäksi lainoja saadaan katta-vasti mu-seoista ja yksityisistä kokoelmista ympäri Suomen.

Avioliitto alahärmäläisen Saima Alaviitalan kanssa vuonna 1918 avasi Nelimarkalle ovet vauraaseen eteläpohjalaiseen talonpoikaisympäristöön. Vuodesta 1933 alkaen Nelimarkka asui taiteilijakoti Lallukassa. Taiteilija perusti itse Alajärvelle vuonna 1964 Nelimarkka-museon, jonka suunnitteli arkkitehti Hilding Ekelund. Museo toimii nykyisin Etelä-Pohjanmaan alu-eellisena taidemuseona.

Näyttelyn kuraattori on Kansalliskallerialian kokoelmahallintajohtaja Riitta Ojanperä. Näytte-lyn yhteydessä julkaistaan laaja näyttelyluettelo suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi, ja sen toimittaa Ateneumin intendentti Marja Lahelma. Julkaisun toteutumista on tukenut Nelimark-ka-Rahasto sr. Yhteistyökumppanina on toiminut myös Nelimarkka-museo, Etelä-Pohjanmaan taidemuseo.

Lähde: Ateneum
Kuva: Eero Nelimarkka: Omakeu (1922). Kansalliskallerialian kokoelma / Ateneumin taide-museo. Kansalliskallerialia / Hannu Pakarinen

oloja, erityisesti maataloutta ja metsiä. Tilastot olivat myös tärkeä osa Suomen itsenäistymistä ja kansakunnan rakentamista”, kertoo tilastotieteen professori Jarmo Peltola.

Tilastotoiminta on kokenut valtavan murroksen 160 vuoden aikana. Ennen laskutositukset tehtiin käsin, ja tiedot kerättiin kiertokirjein. Nykyään tilastot kertovat reaaliaikaisesti mm.:

Suomen väestömäärästä (n. 5,6 miljoonaa)
Digitrendeistä
BKT:n muutoksista
”Luotettava tilastotoiminta on ehto hyvälle päätöksenteolle. Suomi on kansainvälisissä vertailuissa aina yksi vakaimpia ja luotettavimpia tilastomaita”, sanoo Tilastokeskuksen johtaja Marjo Bruun.

Uusi historiateos ”Tilastotieteen ja -toiminnan historia Suomessa” on ilmestynyt Hansaprintin kustantamana ja se on luettavissa avoimesti verkossa. Teos kattaa ajan itsenäisyyden alusta nykypäivään ja tarjoaa ainutlaatuisen ikkunan Suomen kehitykseen.

Lähde: Tilastokeskus

3 Waasan Päivälehti, 23 marraskuuta 2025

PAKINA

Ockhamin partaveitsi: Maailman terävin ja laiskoin filosofinen periaate

Kirjoittanut: Laiskuuden ja logiikan päätoimittajamme

Oletko kyllästynyt monimutkaistamaan asioita? Tuntuuko sinusta joskus, että maailma pakottaa sinut pohtimaan kymmeniä outoja, monimutkaisia selityksiä, vaikka yksinkertainen riittää?

Onnittelut, olet valmis Ockhamin Partaveitseen (tai Occamin Partaveitsiin), tehokkaimpaan ja aikaa säästävimpään filosofiseen periaatteeseen sitten ”syö mitä sinulla on edessäsi”.

Ockhamin partaveitsi, joka on nimetty keskiaikaisen filosofin William of Ockhamin mukaan (joka todennäköisesti käytti sitä lähinnä leikatakseen pois tarpeettomia teologisen opin verhoja), on pohjimiltaan lupa olla hienan laiska. Sen keskeinen viesti voidaan tiivistää yhteen sanaan: KISS (Keep It Simple, Stupid).

Filosofinen muotoilu: ”Pluralitas non est ponenda sine necessitate.” Käytännön käännös: ”Älä olela enempiä kuin on tarpeen.” Humoristinen käännös: ”Yksinkertaisin selitys on yleensä oikea. Älä tuhlaa aikaani.”

Partaterä ei sano, että yksinkertaisin selitys olisi aina totta, vaan että se on se, joka pitäisi testata ensin. Se poistaa tarpeettomat hypoteesit, joiden mukaan kokki leikkaa rasvaa fileestä.

Teräviä esimerkkejä arjesta

Tässä muutamia paikkoja, joissa voit ottaa esiin henkisen Ockham's Razor ja säästää itsesi henkiseltä romahdukselta:

1. Kadonneen avaimen tapaus
Tilanne: Et löydä auton avaimia.

Hypoteesi 1 (Ockhamin partaveitsi): Laitoit ne keittiön tasolle tullessasi sisään ja unohdit sen, koska olit kiireinen haukkumassa koira.

Hypoteesi 2 (Ockhamin kate-draali): Naapurisi kissa, jonka venäläiset vakoijat ovat salaa kouluttaneet, murtautui ikkunasta sisään, varasti avaimet ja istutti ne linnunpönttöön sabotoidakseen työmatkasi ja vaikuttaakseen siten maailman öljyn hinnan kehitykseen.

Yhteenveto: Ockham's Razor sanoo: Katso keittiön tasoa uudelleen. (He ovat siellä.)

2. Rintakivun tapaus (lääkäri käyttää partaveitseä)
Tilanne: Potilas tulee valittamaan voimakasta rintakipua.

Hypoteesi 1 (Ockhamin partaveitsi): Kyseessä on sydänkohtaus, ja hoito aloitetaan heti ennen kuin muita vaihtoehtoja harkitaan.

Hypoteesi 2 (Ockhamin kate-draali): Potilas on harvinaisen geneettisen sairauden uhri, joka vaikuttaa vain pimen-nyksen aikana syntyneisiin satunnaisina tiistaina, ja kipu on todellisuudessa hallusinaatio, jonka aiheuttaa radioaalto Venuksesta.

Yhteenvetona: Hyvä lääkäri käyttää partaveitseään ja sulkee ensin pois vakavimmat mutta silti yleisimmät syyt (kuten sydänkohtauksen) ennen kuin edes harkitsee Venuksen soittamista. He etsivät yleisintä, eivät sensaatiomaisinta.

Laiskan opas totuuteen

Ockham Razor on loistava työkalu, koska se pakottaa meidät vastustamaan kiusausta kirjoa hyvää tarinaa. Elämä on harvoin salaliittoteoria – se on yleensä huonon suunnittelun, vakavuuden ja ihmisten unohtamista, mihin tavaransa laittavat.

Joten seuraavan kerran kun kohtaat mysteerin, ota mielesi terä esiin. Jätä pois kummitukset, salaiset agendat ja avaruussolentojen kissat. Huomaat, että totuus ei ole vain helpompi – se on myös paljon, paljon nopeampi löytää.

Ja se, ystäväni, on filosofia, jonka mukaan voimme kaikki elää.

Kuva: William of Ockham, lasimaalauksesta kirkossa Surreyssä, Englannissa.

Creative Commons Lähde-Jaa 3.0

UKRAINE PRESIDENT

The United States Has the Power to Ensure that Russia’s Willingness to End the War Becomes Serious – Address by the President

20 November 2025 - 23:05

Today, I had a meeting with representatives of the United States. A high-level delegation, and a very serious conversation. The American side presented its proposals – the points of a plan to end the war – their vision. From the first days of the war, we have upheld one very simple position: Ukraine needs peace. A real peace – one that will not be broken by a third invasion. A dignified peace – with terms that respect our independence, our sovereignty, and the dignity of the Ukrainian people. And it is exactly such terms that we must secure. I outlined our key principles.

And we agreed that our teams will work on these proposals to ensure it's all genuine. We will not make any sharp statements. And we're geared up for clear and honest work – Ukraine, the United States, and our friends and partners in Europe and around the world.

Phona call to the President of Finland

These days, there are many conversations with European leaders, a lot of correspondence – and I thank all of Ukraine's friends for their support. Today, I spoke with President of Finland Stubb – we are coordinating our efforts. I

also remain in constant contact with other leaders, with the President of France. I expect to speak with President Trump in the coming days. We are fully aware that America's strength and America's support can truly bring peace closer, and we do not want to lose that. We are also aware that Russia has no real desire for peace – otherwise they would not have started this war

COPYRIGHT: The Presidential Office of Ukraine. All materials featured on this site are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

VIIKON TAIDE-ELÄMYS

Akseli Gallen-Kallela
1865 Pori/Björneborg
1931 Tukholma/Sockholm
Kullervon sotaanlähtö Kullervo drar ut i krig Kullervo Sets of to Battle 1901

KOVINA AIKONA

Kertomus Suomen viimeisten nälkävuosien ajoilta

Kirj. KARL A. TAVASTSTJERNA
Suomentanut Juhani Aho
Osa 8

Mutta toista oli olla säästäväinen ja toista hoitaa suurta manviljelystä, niin että se jotain tuottaisi. Ja kirjoistaan hän sai selville, että tila oli kiinnitetty yli puolen arvonsa, jonka lisäksi hänellä oli kymmenisen tuhatta markkaa omia juoksevia velkoja Helsingissä.

Silloin hän kokosi ajatuksensa. Ja tuona iltana kääntyi lehti hänen elämänsä kirjassa.

Hän laski numerot yhteen, tarkasteli, oikoi virheet ja mietiskeli.

Toisella puolen salia lepäsi äiti makuukamarinsa vuoteella kovissa tuskissa ja odotti tautinsa käännekohtaa, joka tulisi ratkaisemaan kysymyksen elämästä ja kuolemasta. Poika heitti hänelle hyvästinsä yön ajaksi ja jäi kirjainsa ääreen istumaan kauaksi yli puolen yön.

Puhutaan ihmisistä, joiden tukka on surusta valjennut yhtenä ainoana yönä. Luutnantti Thoreld, joka ei koskaan ollut mitään oikeita suruja tuntenut, katseli itseään sinä yönä monita kertaa

peilistä, melkein varmana siitä, että hän tulisi löytämään hopeisia hiuksia ohimoiltaan. Kun kello alkoi lähettää neljää aamulla, tarkasteli hän itseään vielä viimeisen kerran, näki, että tukka oli tasaisen vaalea ja vähän alkaa kaljuuteen niinkuin ennenkin, ja meni huojuntunein mielin, vaikkakin vähän hämmästyneenä levolle. Sitä ennen oli hänestä herännyt suuri ajatus, niin suuri, että hän tuskin uskalsi sitä loppuun asti ajatella. Se sukelsi esiin ihan yhtäkkiä, kun hän huomasi tarpeelliseksi, että jonkun voimakkaan käden täytyy tarttua Herrasaaren taloutta johtamaan. Vähän päästä selvisi hänelle, että tuon voimakkaan käden tulisi olla hänen oma kädensä, mutta vasta puoliyön jälkeen alkoi hänestä näyttää mahdolliselta, että hän voisi ottaa eron pataljoonasta. Hän hämmästyi tästä ajatustensa uudesta käännteestä niin, että hänestä ensin tuntui niin kuin hän olisi ollut kokonaan outo omalle itselleen, seuraavana silmänräpäyksenä hän rauhoittui, mutta päätti kuitenkin nukkua ennen kuin mitään päättäisi.

Viikko sen jälkeen oli vanha rouva Thoreld kuollut, ja samalla kun kuolemanilmoitus julkaistiin Helsingin suurimmassa lehdessä, syntyi suuri hämmästyys ja monenlaisia arveluja kaartin kasarmissa, sillä luutnantti Thoreld oli sanaakaan siitä tovereil-

leen ilmoittamatta lähettänyt erohakemuksensa päällikölleen.

Tällainen tapa jättää erohakemuksensa koski hänen vanhoihin tovereihinsa niin kuin persoonallinen loukkaus. Eikö heillä viidentoista vuoden yhteistyön jälkeen olisi ollut oikeutta suurempaan luottamukseen hänen puoleltaan? Ei, Thoreld oli jotenkuten joutunut hunningolle, ja siihen olivat varmaankin syynä hänen taloudelliset asiansa? Thoreld oli pelannut ja pelannut suurista summista — sen suurempia selityksiä ei tarvittu tämän teon ymmärtämiseksi. Ja suureksi ihmeekseen sai Thoreld muutamien päivien kuluttua asiaa koskevan kirjeen erältä asetoveriltaan, joka aivan rauhallisesti ilmoitti periaatteessa hyväksyvänsä Thoreldin menettelyn, mutta että hänen toverina täytyi nuhdella häntä toisesti tästä itsekkästä ja rumasta menettelytavasta, sillä jos Thoreld olisi osoittanut vähän suurempaa luottamusta tovereilleen, olisi pulasta voitu päästä tiestä tieltä. Hänen konkurssinsa olisi ollut kunnan miesten keskeinen kunnia-asia, ja olisivat he sekä tahtoneet että voineet suorittaa yhteisen ystäväin velat, jotka suureksi osaksi olivat syntyneet toveripirissä, sen sijaan että hän nyt vetää asian oikeuteen ja suuren yleisön eteen, joka seikka ei ainoastaan ole omansa alentamaan hänen ihmisarvoaan, vaan myöskin antaa alhaison kärkekkäille kielikelloille aihetta halventaa sellaista laitosta, jolla on niin vakaantunut maine ja arvo kuin Suomen vanhalla kaartilla. Kirjeessä vedottiin lopuksi hänen kunniantuntoonsa ja ilmoitettiin, että päällikkö — antaaksen Thoreldille mieltämisäikää — aikoi vielä viikon päivät olla ottamatta esille hänen erohakemustaan!

Kun Thoreld oli lukenut kirjeen, hän hymyili anteeksiantavasti tälle erehdykselle. Mutta sitten kun hän huomasi, mihin

alhaisiin tekoihin hänen toverinsa ajattelivat hänen voineen syyllistyä, hän suuttui. Ja hän koetti turhaan miettiä, miten oli mahdollista, että hänen ystävänsä häntä näin alhaisesti arvostelivat. Hän ei tuntenut oikein itseänsä eikä kanssaihmissiään. Hän ei tiennyt, että miestä, joka vetäytyy syrjään tai kulkee omia teitään, aina katsotaan kieroon ja että ainoastaan se, joka antaa jokikisen punnita ja arvostella avujaan, voi toivoa kannatusta, jota vastoin niillä, jotka oman ujoutensa tai ylpeytensä tähden eivät ole joutuneet suosioon, ei ole koskaan mitään hyviä puolia, joita maailma voisi sellaisiksi julistaa. Jos kukka käy omia teitään lähimmäisiltään sitä kysymättä, niin on hän heti heitä loukannut. Niin on tavallisestikin, mutta vielä enemmän sellaisessa suljetussa toveripirissä, jossa vallitsevat sotakuri ja vanhat traditiot.

Luutnantti Thoreld oli melkein vastoin tahtoaan, sitä mukaa kuin hänen luonteensa kehittyi, eronnut tovereistaan ja elänyt omaa sisäistä elämäänsä. Hänen velto, ivallinen puhetapansa, jota hän käytti totisimmistakin asioista puhuessaan, oli tehnyt hänestä jonkunlaisen oraakkelin, jota varsinkin nuoremmat toverit suurella hartaudella kuuntelivat, mutta sittemmin vaikutti hänen teeskennelly tai toinen ylpeytensä kylmentävästi, koska näytti siltä, ettei hän itse tarvinnut ystäviä. Kun sitten hänen viimeinen rakkausjuttunsa uhkasi tehdä kaartista ja teatterista sukulaisia, niin rupesi hänen arvonsa horjumaan. Niin sulkeutuneella miehellä kuin Thoreld oli varmaankin jotain, jota hän ei voinut muille tunnustaa! Ja nyt, kun hänen erohakemuksensa tuli näin odottamatta, selvisi yhtäkkiä kaikki hänen vanhimmil-lekin ystävilleen.

